

Danuta Seroka

TECHNICAL ASSISTANTS AT THE DEPARTMENT OF EPIDEMIOLOGY OF THE NATIONAL INSTITUTE OF HYGIENE IN WARSAW

ASYSTENCI TECHNICZNI W ZAKŁADZIE EPIDEMIOLOGII PAŃSTWOWEGO ZAKŁADU HIGIENY W WARSZAWIE

Retired habilitated doctor in the Department of Epidemiology of National Institute of Hygiene in Warsaw

Wspomnienie emerytowanej docent w Zakładzie Epidemiologii PZH

The remembrance. The Department of Epidemiology formed in 1951, was given a task to evaluate prevalence of infectious diseases in Poland after II world war. The Department was also responsible for designation the principles and methods for combating of infectious diseases and for their prevention. The team of scientists and technicians responsible for statistics and descriptive epidemiology was joined by scientists and technicians focusing on experimental epidemiology using laboratory research for analysis of prevalence of infectious population resistance and immunogenic value of used vaccines and sera. The initiation of research done by Department of Epidemiology was supported by a group of three technical assistants, who joined the Department: Jerzy Piątkowski, Anna Abgarowicz and Barbara Kręska. Prof. Naruszewicz wrote a remembrance of Jerzy Piątkowski that was published by Epidemiological Review no 2, 2017 (pp.271-273) Anna Abgarowicz worked in Cracow at manufactory of sera and vaccines specializing in typing of diphtheria bacteria and in the production of precipitated typhoid and para-typhoid vaccine. Working at the Department of Epidemiology she continued her interest in diphtheria actively cooperating with prof. Artur Gałązka and dr Tadeusz Kukiz assessing the epidemiological situation of diphtheria and tetanus in Poland. This team was also responsible for the evaluation of immunogenic value and immunological answer of children for Di-Te component of Di-Te-Per used vaccine. Anna took part in analysis of poliomyelitis epidemic in 1968. She was an author and co-author of 16 scientific publications together with professors Stefan Ślopek, Artur Gałązka, Jan Kostrzewski and Zbigniew Anusz. She retired in 1973. Barbara Kręska cooperated in implementation of contemporary diagnostic methods of brucellosis. She was very active in widespread research focusing on rural areas of Poland endangered by *Brucella bovis*. Barbara also worked on introduction into the practice

Powołany w 1951 r. Zakład Epidemiologii PZH otrzymał zadanie oceny występowania chorób zakaźnych w Polsce po II wojnie światowej. Zakład był również odpowiedzialny za opracowanie zasad i metod ich zwalczania i zapobiegania. Do zespołu pracowników naukowych i technicznych odpowiedzialnych za zadania statystyki i epidemiologii opisowej dołączyli pracownicy naukowcy i techniczni, realizujący zadania epidemiologii doświadczalnej, stosując badania laboratoryjne określające rozmiary zakażenia, odporność populacji i wartość immunogenną stosowanych surowic i szczepionek. Początek realizacji tych prac w Zakładzie wspomogła grupa trojga asystentów technicznych, którzy dołączyli do zespołu: Jerzy Piątkowski (1951-1992), Anna Abgarowicz (1955-1973) i Barbara Kręska (1956-1981). Osobie Jerzego Piątkowskiego poświęciła wspomnienie prof. Danuta Naruszewicz-Lesiuk, opublikowane w Przeglądzie Epidemiologicznym nr 2 w 2017 r. (s. 271-273). Anna Abgarowicz pracowała przedtem w Krakowskiej Wytwórni Surowic i Szczepionek specjalizując się w typowaniu maczugowców błonicy i produkcji precypitowanej szczepionki durowo-paradurowej. W Zakładzie Epidemiologii pozostała wierna problemom błonicy współpracując z prof. Arturem Gałązką i dr Tadeuszem Kukizem w ocenie epidemiologicznej sytuacji błonicy i tężca w Polsce. Zespół ten był odpowiedzialny za ocenę wartości immunogennej i immunologiczną odpowiedź szczepionych dzieci na komponentę Di-Te w stosowanej szczepionce Di-Te-Per. Anna brała udział w opracowaniu epidemii poliomyelitis w 1968 r. Była autorką i współautorką 16 publikacji razem z profesorami: Stefanem Ślopkim, Janem Kostrzewskim, Arturem Gałązką i Zbigniewem Anuszem. Odeszła na emeryturę w 1973 r. Barbara Kręska współpracowała w adaptacji współczesnych metod diagnostyki brucelozy biorąc czynny udział w szerokich badaniach środowiskowych brucelozy na terenach wiejskich, zagrożonych brucelozą typu *bovis*.

of contemporary serological and virological methods of rabies diagnostics. She actively took part in the research on the possibility of oral infection with rabies virus and biological features of rabies virus strains. In 1970-1976 she cooperated on reports describing rabies epidemiology in Poland. Barbara also participated in *Variola vera* diagnostic, that was done at the Department of Epidemiology of National Institute of Hygiene in 1963. This laboratory research was performed in sealed room, chloramines vapors, with burning gas burners. That team that consisted of doctors Jadwiga Meszaros, Ewa Fidziańska and Barbara Kręska worked long hours covered with double lab-coats on masks and goggles on, wearing rubber boots and gloves for protection. It was 30°C outside. Barbara co-authored 15 scientific publications. She retired in 1981. Both Anna and Barbara were very cordial friends and with a great team work spirit.

Received: 26.09.2017

Accepted for publication: 26.10.2017

Otrzymano: 26.09.2017 r.

Zaakceptowano do publikacji: 26.10.2017 r.

Address for correspondence:

Adres do korespondencji:

Dr hab. Danuta Seroka

Emerytowany docent Zakładu Epidemiologii Państwowego Zakładu Higieny

ul. Chocimska 24, 00-791 Warszawa

Pracowała również przy wdrażaniu do praktyki współczesnych metod diagnostyki serologicznej i wirusologicznej wścieklizny. Brała czynny udział w badaniach nad możliwością doustnego zakażenia wścieklizną oraz biologicznymi cechami szczepów wirusa wścieklizny. W latach 1970-1976 współpracowała w opisie sytuacji epidemiologicznej wścieklizny w Polsce.

Foto. Panie: Barbara Kręska (pierwsza z lewej, dr Danuta Naruszewicz (w środku), Anna Abgarowicz (z prawej), dr Jadwiga Ładosz (siedzi) - w Zwierzętarni Zakładu Epidemiologii Państwowego Zakładu Higieny przy badaniach laboratoryjnych (w słoikach myszy używane w badaniach skuteczności szczepionek przeciwko krztuścowi, błonicy, tężcowi) - lata 60. XX wieku.

Barbara Kręska brała udział w diagnostyce laboratoryjnej ospy prawdziwej prowadzonej w Zakładzie Epidemiologii w 1963 r. Badania były wykonywane w uszczelnionym pokoju, w oparach chloraminy, przy płonących palnikach gazowych. Zespół w osobach Jadwigi Meszaros, Ewy Fidziańskiej i Barbary Kręskiej pracował długie godziny, w podwójnych fartuchach, maskach, goglach, gumowych rękawicach i kaloszach. Temperatura powietrza na zewnątrz wynosiła ponad 30°C. Barbara była współautorką 15 publikacji. Odeszła na emeryturę w 1981 r. Anna i Barbara były serdecznymi koleżankami, o wielkiej kulturze współpracy w zespole.